

Knin: U gradu kralja Zvonimira

26. prosinca 2020.

„Sada se oni koji su otišli teško vraćaju. Bio je jedan period kada je bilo više povrataka, ali u zadnje vrijeme to je teško ostvarivo i čini mi se da se demografska slika Knina polako kristalizira. Neki nam nikada neće oprostiti što se sve to tako odigralo, ali eto, tako je kako je. Živjeti se mora. Ja svoju djecu učim da vole, a ne da mrze“, kaže Ivica i napominje da ipak postoje manje skupine onih koji siju mržnju.

Piše: Anto PRANJKIĆ

-Ja i moja obitelj smo u Kninu duže od 20 godina. Došli smo u jednoj od skupina dragovoljaca za život u ovom gradu iz Drvara, gdje smo bili smješteni nakon pada Vareša. Tamo smo bili smješteni nekoliko mjeseci i odlučili smo doći u Knin. Pitanje je da li ćemo se i kada vratiti u svoj Vareš. Danas bi možda i mogli, ali nakon više od 20 godina mislim da to jednostavno nije moguće, kaže nam Pero Jozeljić iz Vareša, koji sa svojom obitelji živi u Kninu. Kaže kako je imao sreću dobiti prostor za stanovanje na dobrom mjestu, pa su mu se djeca mogla baviti sportom.

Knin je grad kojega se svi u Hrvatskoj sjete samo kada je obljetnica Oluje. Tada tamo dođu svi, a običnim danima, kao i u drugim povratničkim mjestima, nema baš nekih posjetitelja. Tek ponetko prođe. Ovaj grad se nalazi na raskrižju nekoliko važnih cestovnih pravaca, a kninska željeznička postaja je simbol ovoga grada, a prije rata je bila na daleko poznata. Dešavanja iz 90-tih godina promijenila su sve.

Kad se polako spuštate vrljetima iznad grada mislite kako gotovo nikada nećete stići u kraljevski grad, a onda sasvim slučajno iza nadvožnjaka vas dočekuje natpis „Škafić“ i vi se, ni krivi ni dužni, nađete u urbanoj sredini. Knin nije mali grad. Oduvijek je to bio grad sa svom potrebnom infrastrukturom i prilično velikim brojem stanovnika. Današnji su se malo izmijenili. Veliki je broj onih, poput Pere Jozeljića, koji su spašavajući glavu i bježeći sa svog imanja našli utočište u ovom gradu, a i državne poticajne mjere za život u područjima od posebne hrvatske skrbi, u činile su svoje. Mlade obitelji vidjele su svoju priliku pa su pohitale.

Obitelj Rašić je ovdje došla kad je imala samo dva člana. Sad ih je petoro:

-Ovdje smo dobili djecu i naši su sinovi Kninjani. Nama ovdje nije loše. Ja sam u vojsci a supruga je učiteljica. Trebali smo se naviknuti na ove uvjete i česte vjetrove koji zapušu, bilo da su bure, južnjaci ili sjevernjaci, ali... Na sve se čovjek navikne. Ovdje smo našli prijatelje, kumove. Djeca idu u školu. Najstariji sin trenira. Ne možemo se požaliti. Možda smo očekivali malo brži razvoj

Knina, ali svakodnevne političke oscilacije su jednostavno naša stvarnost, kaže glava obitelji Rašić Ivica i napominje kako lokalna politika, prema njegovoj procjeni, pokušava život učiniti boljim, ali državne političke silnice koje dolaze u Knin često nisu dobronamjerne.

-Ljudima je više dosta ratovanja, pa makar samo i u glavama. Oni koji nisu ratovali ne znaju što to znači, a danas su u politici većinom takvi. Ljudi bi željeli danas malo više živjeti. Imati veći standard, malo odahnuti. Jer već godinama samo preživljavamo, kaže Ivica i napominje kako se živjeti ne može uz stalni politički naboj, koji se osjeća na svakom koraku. Taj naboj donose mnogi. Neki čak i izmišljotinama, ali svi s jasnim ciljem: političkom manipulacijom i profiterstvom.

-Postoje ljudi koji su još uvijek nabijeni emocijama i onda nasjedaju na provokacije, koje njima ne donose nikakvo dobro, napominje Ivica i pojašnjava kako on kao poslijeratni stanovnik Knina nikada od onih koji su tu rođeni nije čuo niti jednu ružnu riječ. Čak, međusobno si i pomažu i kada je u pitanju povratak:

-Sada se oni koji su otišli teško vraćaju. Bio je jedan period kada je bilo više povrataka, ali u zadnje vrijeme to je teško ostvarivo i čini mi se da se demografska slika Knina polako kristalizira. Neki nam nikada neće oprostiti što se sve to tako odigralo, ali eto, tako je kako je. Živjeti se mora. Ja svoju djecu učim da vole, a ne da mrze, kaže Ivica i napominje da ipak postoje manje skupine onih koji siju mržnju.

-Zna se dogoditi da dođu subotom na večer iz Beograda ili Banja Luke, bace kost i odu, ali oni su mala maca za političare, uključuje se u razgovor i Branko Blažević.

-Oni tu ne žive i izazivaju. Ja bih najradije od sramote onih dana u kolovozu otišao negdje daleko i kad se sve te ceremonije završe vratio u svoj grad. Neki mladi ljudi jednostavno pakuje ono što im je najpotrebnije, sjednu u auto i odu izvan grada u neku prirodnu ljepotu. Hvala Bogu, prirodnih ljepota oko Knina ima mnogo. Čak ovdje u zadnje vrijeme dolaze i turisti. Ovo je prelijep grad. Mnogi ne znaju da je Knin grad na čak sedam rijeka: Radovac, Marčinkovac, Krčić, Orašnica, Kosovčica, Butižnica i najveća Krka, govori Branko i sav ponosan ističe kako se u blizini nalaze i Šarena jezera, a to su ime dobili zbog toga što jezera mijenjaju boju ovisno o položaju sunca.

Na ulicama nema žive duše. Kažu, zbog korone:

-Ma, nije samo zbog korone. Odavno su Knjinani shvatili da se treba raditi a ne samo sjediti. Većinom o ni koji su nekada sjedili danonoćno po ovim ulicama i ispred ovih kafića danas rade. Za divno čudo, ali rade. Korona čini svoje, pa je i ona mnogo utjecala na ponašanje ljudi, ali nije samo korona, kaže Mijo Franjkić, koji je ovdje došao iz Vareša i koji koristi svaki slobodan trenutak kako bi uhvatio što više svježeg zraka:

-Dragi brate, više ne možeš biti ni u kući. Ubi korona sa svih strana. Upališ radio pričaju o virusu, upališ TV pričaju o virusu. Ugasiš sve informatore a žena počne o virusu. Morao sam izaći vani da uhvatim svježeg zraka, kaže veseli Mijo.

On je presretan rezultatima kninskoga sporta, a posebno je kaže radostan brončanom medaljom Hrvatske ženske rukometne reprezentacije pogotovo što je tom uspjehu umnogome „kumovala“ i Knjinanka Valentina Blažević.

-Ma, to je dijete jednostavno vrijedno. Što god radila uspjeh će. Vjerujem da će ju i Gradonačelnik Jelić nagraditi. Zaslužila je. Ja volim sportaše. Bio sam i sam, dok nisam ostario, a danas često odem i pogledam naše mlade. Treba im dati priliku dok ih još imamo, dobronamjerno nam za kraj razgovora kaže Mijo.

Dok skupljamo dojmove nakon razgovora sa svim sugovornicima i dok polako napuštamo kraljevski grad prisjećamo se kako je ovaj grad podignut i utvrđen za vrijeme kralja Zvonimira, čiji duh i danas lebdi nad njim.